

Pregón do VIII encontro degustación do millo corvo

Uxía Senlle

Veciños e veciñas de Meiro:

En primeiro lugar quería agradecervos a vosa invitación para ler o pregón deste ano. O labor desenvolvido pola vosa asociación é dun valor incalculábel. Sentide, dende xa, o meu respecto e recoñecemento. Só as persoas que aman profundamente a súa terra son quen de rescatar e cultivar a súa identidade con mimo, dedicación e perseverancia.

Aquí estamos reunidos arredor deste cereal antigo que veu de América, como os tomates ou as patacas e que cambiou a paisaxe galega. Ao igual que se facía para a plantación do trigo, os labregos, tiñan que fertilizar ben a terra e botarlle mineral. Despois de ben arado seméntabase. Sachábase no mes de S. Xoán para sacarlle as malas herbas. Polos meses de setembro e outubro a colleita e a sega. Na casa dos ricos facíase a esfollada coa axuda dos veciños e remataba normalmente cunha foliada. As espigas gardábanse nun pendello, e logo sacábanselle as follas e gardábanse nun canastro para todo o ano.

As imaxes son hoxe recuperadas, o millo secando na eira, as mans da miña avoa debullando o millo, á man, cun carozo dunha espiga xa debullada, os xergóns das camas feitas de follaco ou cosco, o cantar pausado da Sra. Carmen indo para o muiño e as veciñas asexando para aprender as cantigas na súa voz de millo tenro, as pelexas de mazarocas dos nenos, os canastros como se fosen mausoleos ou túmulos de antigos reis, en palabras do poeta inglés

Charles Tomlinson, correr, namorar e amarse á sombra do millo verde.

O pan de centeo e o pan de millo foron moito tempo o pan dos pobres. Hoxe son unha "delicatessen" nas expertas mans de Clara ou dos homes e mulleres de Meiro que, nun xesto ancestral, seguen amasando hoxe este millo corvo e preparando o pan de broa, papas de millo, bolos de pote.

Pero o máis importante é a convivencia veciñal que antes existía e que hoxe os veciños e veciñas destas terras teiman en non deixar morrer, unha nova cultura onde o pasado se integra no presente dun xeito natural e utilitario. É unha volta aos valores esenciais, ás orixes, á terra, eses que nunca se deberan perder en nome dunha mal entendida modernidade.

A música sempre acompañou ás tarefas do campo e no millo e no muiño ten a súa orixe a nosa muiñeira, os cantos nas foliadas, os fermosísimos cantos de sega. Hoxe sería imposible imaxinar o conductor dun tractor cantar por riba do barullo do motor. Pero si escoitamos as voces da xente nova interpretando eses cantares cunha forza renovada, melodías que se foron transformando e que sobrevoan bases de música electrónica nunha comunión que demostra que a súa enerxía é inagotábel e que a música tradicional está viva, non estática, é unha linguaxe válida para divertírmonos en perfecta sintonía coa nosa lingua, a nosa identidade.

Hoxe temos a oportunidade de unir a música e a terra de onde ela provén. Imos recuperar os sabores xenuinos, verdadeiros e únicos, os

contos e cantos, lendas e historias en torno ao muiño. A harmonía coa natureza e co noso entorno. Iso que os máis novos aprenden dos seus maiores nunha cadea de transmisión modélica e fundamental na súa educación. Nestes tempos onde non sabemos ben a onde imos, onde todo cambia a un ritmo inhumano, que polo menos non esquezamos de onde vimos e saibamos gardar na memoria os sinais dun cotidiano aínda tan noso. Unha memoria viva e libertadora. O voso traballo contribúe a privilexiar esta memoria que abre camiños e que vai posibilitar outros modos de vida, un retorno ao campo e aos praceres que del poden brotar: o canto, a danza, a festa, a foliada, o sabor do pan, a muiñada, a convivencia. Remato cantando unha copla e desexando que esta festa do millo corvo dure "mil primaveras máis".

*"Sei cantar e sei beillare
todo se me da na man-he
tamén sei sachar no millo, ai, ai
polo mes de S. Xoan-he*

*Sachadeiras do meu millo
sachai o meu millo raro
de milleiro a milleiro, ai, ai
que caiba un home deitado.."*

VIVA MEIRO!!!